

Så ökar vi produktionen, den biologiska mångfalden och minskar näringsläckaget från jordbruket!

**SWOT Kalmar
26/10**

Projekt Havsmiljö Gamlebyviken

Syfte och Mål

- 1. Optimera för växterna**, effektivt växtnäringsutnyttjade (rådgivning, ökad rottillväxt, anpassad gödsling, förbättrad markstruktur)
- 2. Behålla näringen i markprofilen** (minska erosionen, minskad markpackning, förbättrad markstruktur, öka markbiologin, öka bördigheten)
- 3. Stoppa näringen innan den når havet** (Tvåstegsdiken, fosfordammar, våtmarker)
- 4. Fånga upp näring som finns i havet** (musselodling, vasskörd, bevattning)
- 5. Återcirkulation av växtnäringsämnen** (biogödsel från biogastillverkning, kompostavfall)

Förenkla uttrycket

$$\frac{(a \cdot n + b \cdot m)^2 + (a \cdot m - b \cdot n)^2}{(a \cdot p + b \cdot q)^2 + (a \cdot q - b \cdot p)^2}$$

Tydliga mål

Tänk globalt (Östersjön)

Agera lokalt (Fältnivå)

Bota orsaken eller behandla symptomen?!

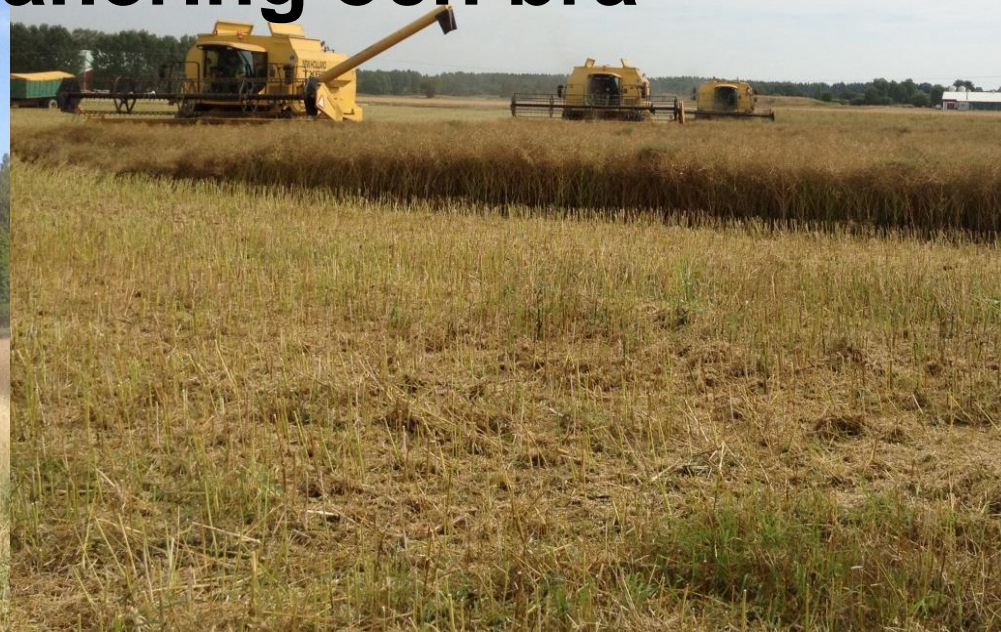
SWOT-analys på fält/vattendragnivå med lantbrukaren

Framgångsrik växtodling behöver

Bra rottillväxt, god dränering och bra markstruktur

Växtodlingens svagheter!

Stående ytvatten

Erosion

Översvämning

Markpackning

Översvämningsskador

Spannmål: 2-5 dygn

Potatis: 1-2 dygn

Köksväxter: 1-2 dygn

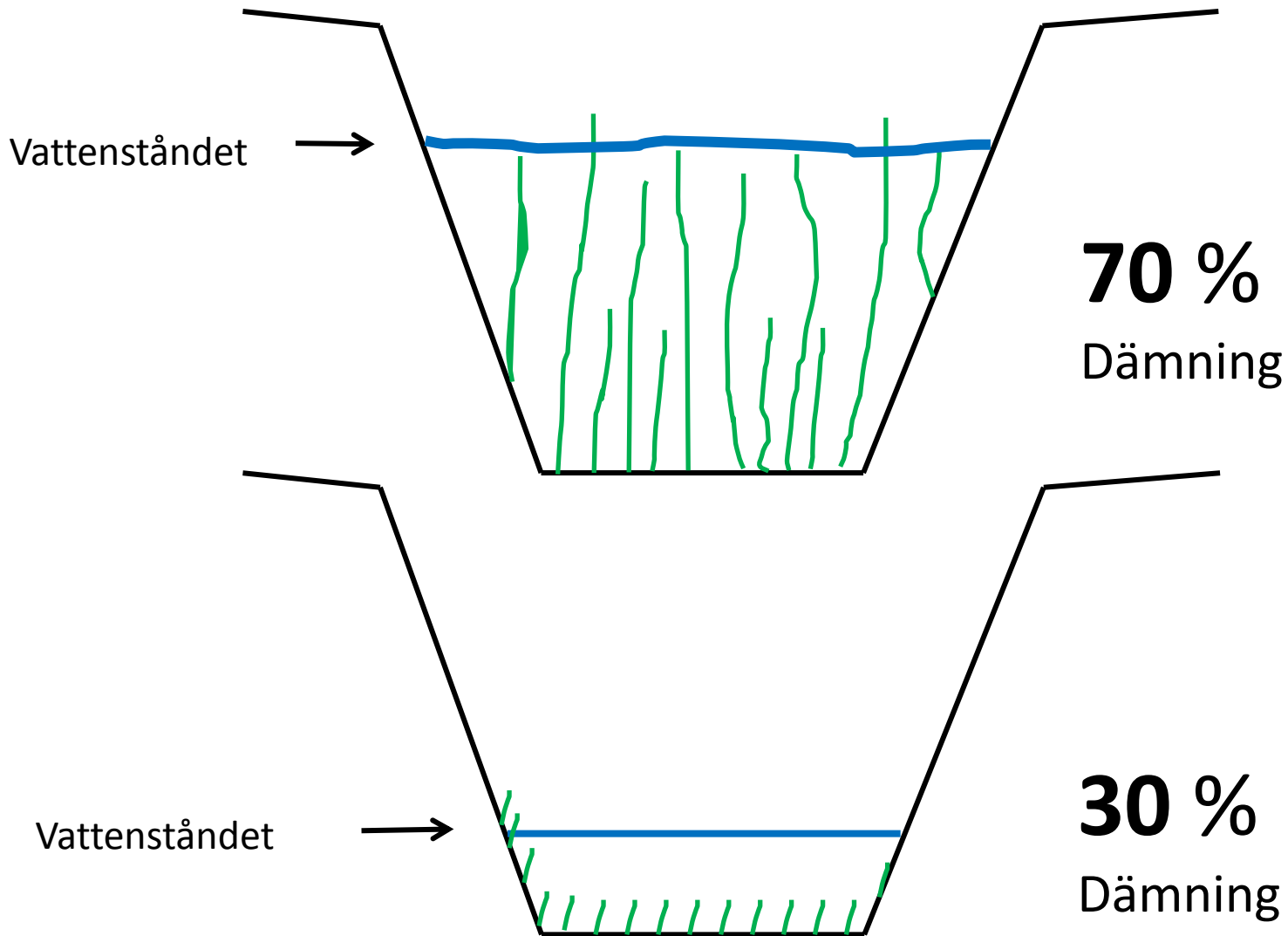

Vattenståndet beror av friktionen i diket

Täckdikningsögon

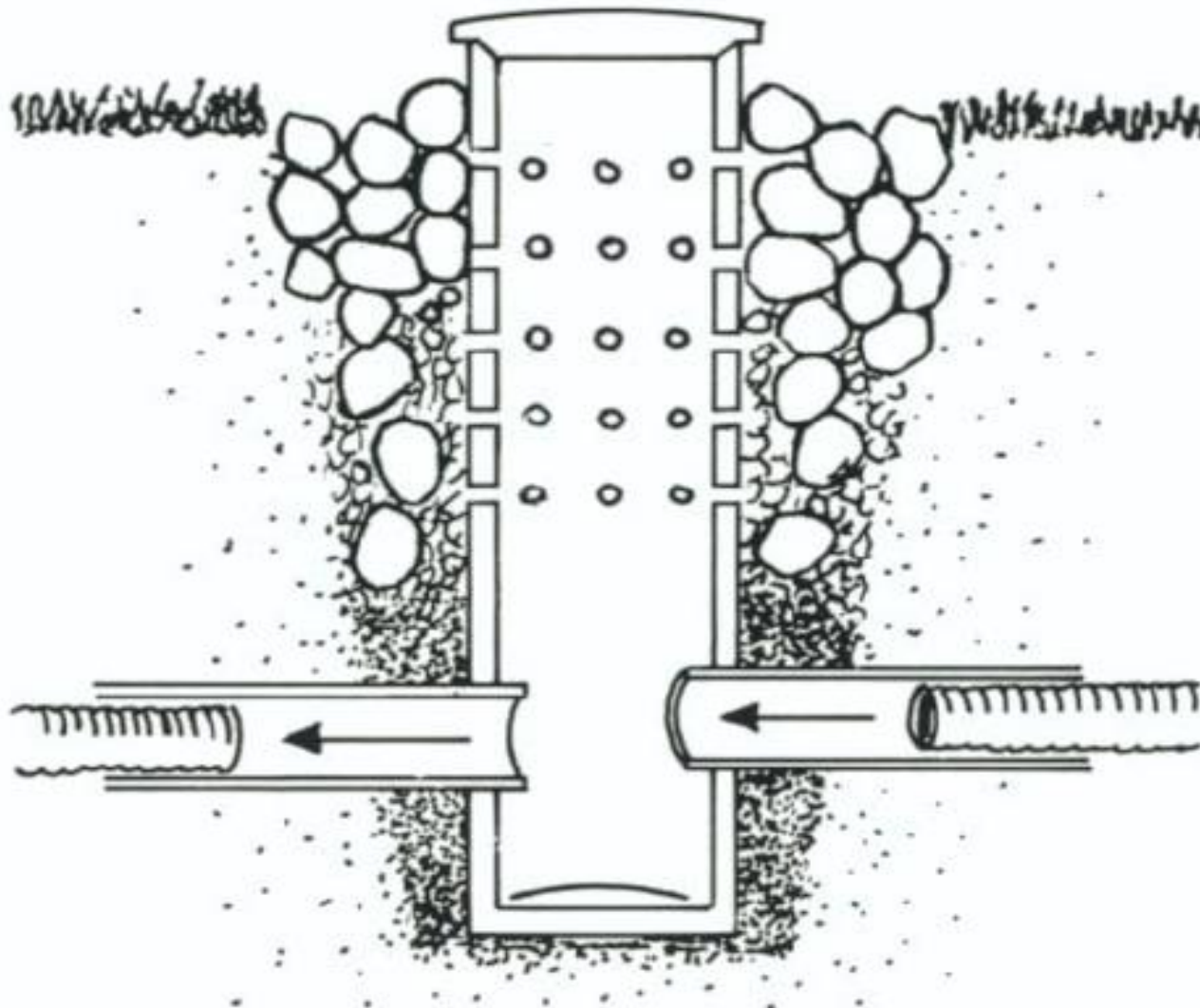

Kopplingsbrunn

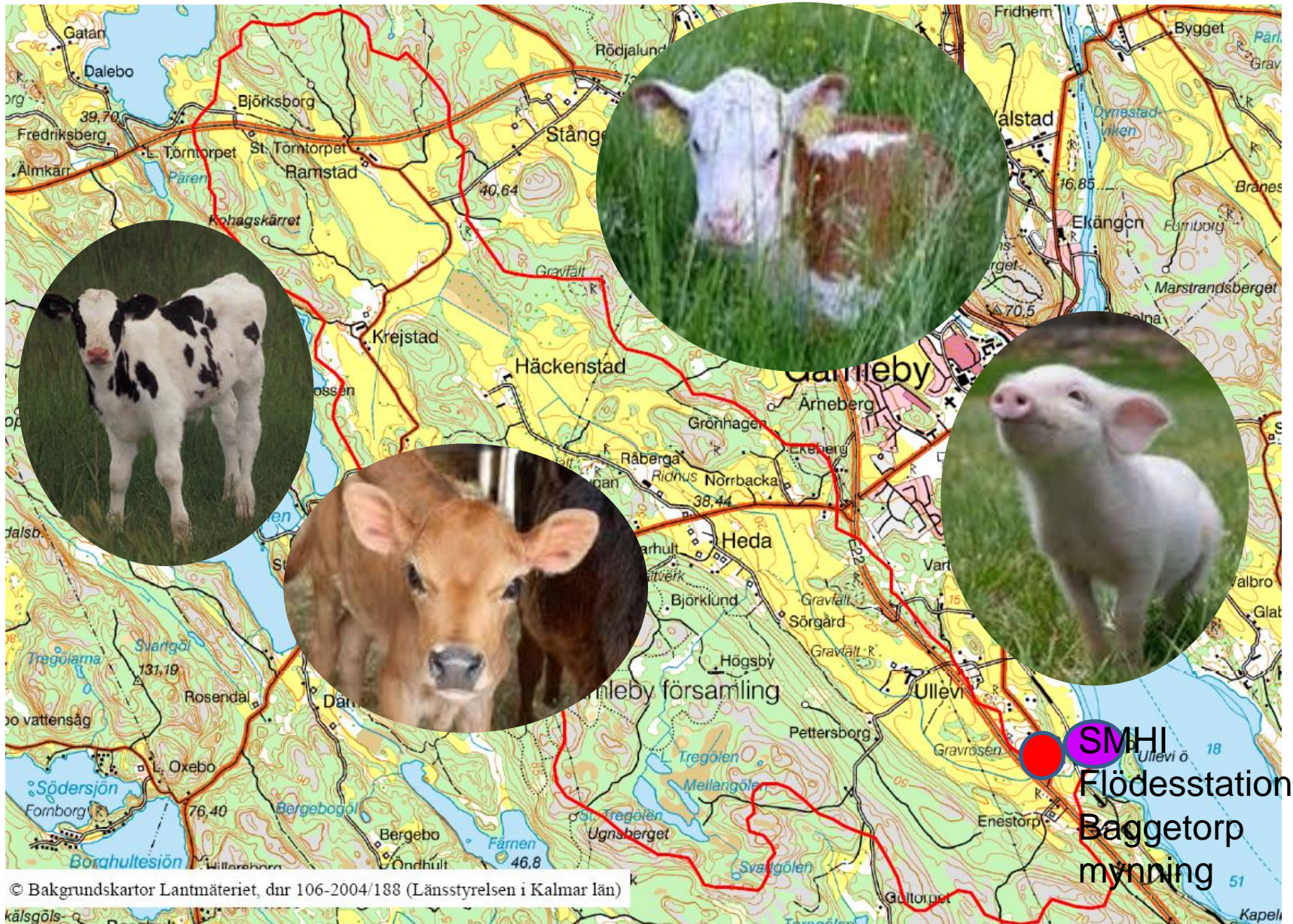

Filtret skall
utgöras av både
grovt och finare
sten eller
krossmaterial ex.
fraktionen 32-256
mm

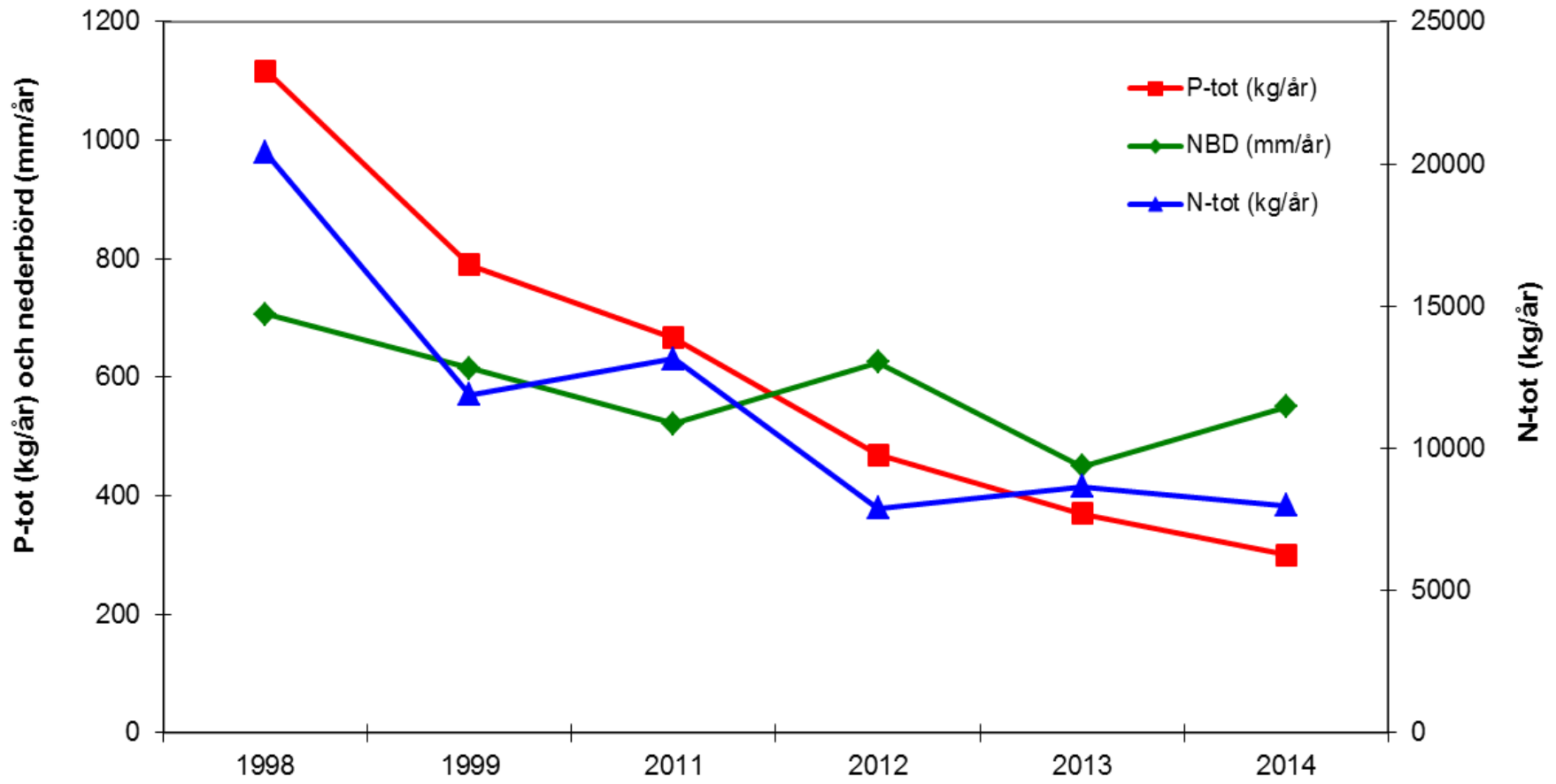
Ytvattenbrunn/kopplingsbrunn

In- och utlopp ska vara intakta

860 livestock unit in the catchment area

P-tot, N-tot och nederbörd, Baggetorp

Miljöåtgärder som görs idag på gårdarna

Optimera stallgödselanvändningen

- *Sprider i växande gröda*
- *Stor lagringskapacitet*
- *Skyddszoner*
- *Fånggröda*
- *Kalkfilterdiken*
- *Strukturkalkning*
- *Markkartering*
- *Fosfordammar*
- *Våtmarker*
- *Avfasning av dikesslänter*
- *Tvästegsdiken*
- *Förbättra dräneringen*

greppa näringen

Tvåstegsdike

Från rensning till naturelig

Fårorna har traditionellt gjorts raka och breda och haft branta slänter. I ekologiskt sett fattiga fåror uppstår ofta problem med erosion och försämrad vattenkvalitet. Saknaden av buker, växtlighet och naturliga översvämningssområden medför ökad vattenföring vid högvatten och orsakar erosion av både fårans slänter och botten.

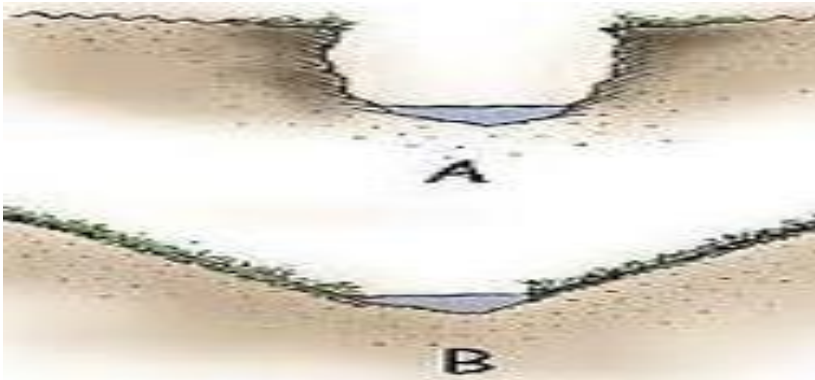
dränering

Erosion och igenväxning är naturliga processer, som ingår i en rensad bäcks återhämtningsutveckling: de är naturens sätt att forma fåran mot ett nytt jämviktstillstånd. Nedrasade dikesrenar och växtlighet åstadkommer under lämpliga förhållanden en ny buktig lågvattenfåra i en bred, rensad fåra.

Genomströmningen i en fåra kan förbättras genom att man gräver ut flödesterrasser på högre nivå än lågvattenfåran. Örtväxterna på flödesterrassererna binder fasta partiklar som översvämningssvattnet hämtar med sig.

Avfasning av dikesslänter, Tvåstegsdike

Strukturkalkning

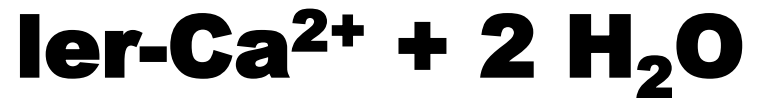
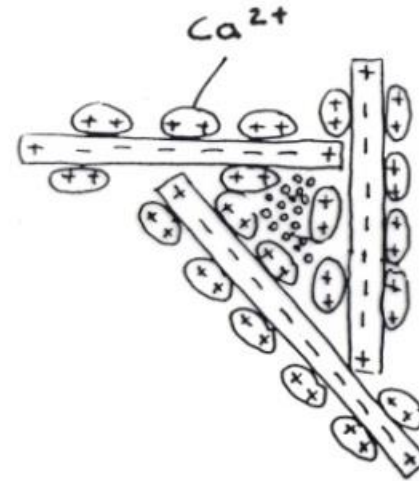
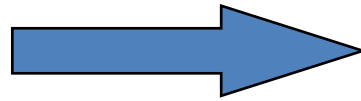
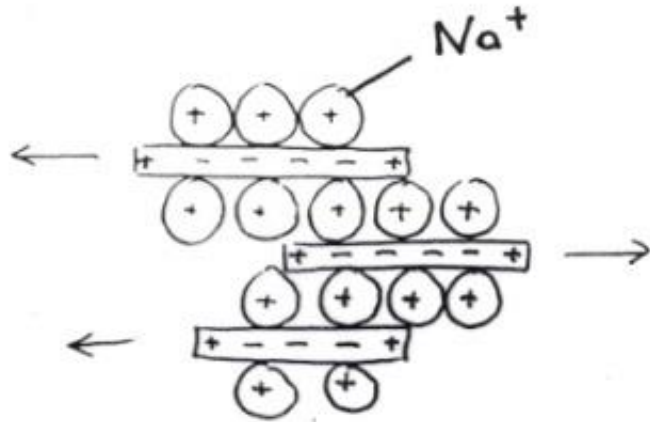

Strukturkalkad lera och obehandlad lera efter 115 mm regn

Kalciumets kemiska effekt på lerkolloiderna

Gynnas av hög Ca-jonkoncentration

ökad aggregatbildning

lägre vattenbindning, mindre såpighet

minskad tendens till krympning/svällning

mycket snabb reaktion (1/2-2 timmar)

Fosfor-/sedimentationsdammar

Fosfordamm

Avfasning av dikesslänter

Våtmark

Öka förståelsen för vattendraget/växtproduktion

- **Win-Win koncept**
- **Öka produktionen**
- **Minska näringsförlusterna**
- **Minska risken för översvämningar**
- **Minska erosionen**
- **Minska underhållet av vattendraget**
- **Ekosystemtjänster**

Trevligare biotop

